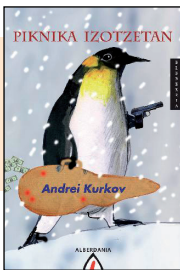

Liburuak

KRITIKA

Piknika izotzetan.
Andrei Kurkov (Itzul.: Olga Mtz. de Marigorta).
Alberdania.
291 orrialde. 18 euro.

Helduen literatura
Saioa Ruiz Gonzalez

Pinguinoei buruzko hausnarketa

ANDREI KURKOVEN *Piknika izotzetan* irakurtzera bultzatu nindue-na ez zen eleberriaren izenburua izan, idazlea bera baizik. Auto-rearen izenari erreparatzea nahikoa da imajinatzeko Europa ekialdeko mundu urrunetan murgiltzeko aukera izango dugula. Andrei Kurkov, San Petersburgon (lehengo Leningrad) 1961ean jaio zen idazle ukrainartua da, eta errusieraz idazten duen arren, Kiev bilakatu du bere eleberri gehienen tramaren gertaleku.

Garai post-sobietarreko Kiev batean topatzen dugu eleberriko protagonista. Viktor Zolotariov, “kazetaritza eta prosa txikiaren artean gelditutako letra-gizona” (8. orrialdean) dugu. Neskalguna alde egin zionetik, Misha izeneko pinguino depresibo baten konpainiaz bakardadea arintzen saiatzen da. Baina egun batetik besterako lan eskaintza batek bizitza errotik aldatuko dio. *Stolitxnie Vesti* egunkariko erredakzio-buruak eskainitakoari baietza eman eta, oraindik bizirik dirauten goi mailako kargudun pertsonen ohar nekrologikoak idazteari ekingo dio. Viktorrentzat literatura hutsa dirudiena, errealtatean, pertsona horien heriotza kudeatzeko plangintza da. Nazioa garbitzea helburu duten operazio kriminalen partaide bilakatu dela ohartzen bada ere “horrek ez zuen eraginik eguneroko haren bizitzan eta lanean” (206. or.). Baina, esaten den bezala, usteak erdia ustel. Egun batean, bere ohar nekrologikoa idazten hasiko den pertsonarik ez baita faltako.

Prozesu horretan, orotariko pertsonaiak gurutzatuko dira Viktorren bizitzan: Sonia izeneko lau urteko neskatxa umezurtz aberatsa, Nina izeneko amorantea, Pipdali, pinguinoetan aditua den agurea, Liosha, ehorzketa serioen zelataria, erredakzio-buru bera, eta abar. Kanpoan egosten hasia den heriotza kateatuen giro lanbrotsu horretan, Viktorren bizitzak nolabaiteko egonkortasuna berreskuratuko du; odolez zikindutako, baina aurrera egiteko baliagarri zaion lansari potoloa, familia baten irudia gogorarazten duen Sonia eta Ninaren presentzia, eta erlazio horien guztien lotura ardatza den Misha pinguinoa, eleberriaren funtsezko elementua.

1991. urtetik aurrera, Sobietar Batasunaren zatiketak eta alderdi komunistaren desagerpenak, kolektiboki bizitzera “ohituta” zegokeen gizarte baten gainbehera ekarri zuen. Programa baten arabera bizi antolatu horren ezabaketak, giza-banakoa noraezean eta bakardadean bizitzera kondenatu zuen. Pinguinoak ere, programa baten arabera, taldeka bizi diren animaliak dira eta beraz, zer gerta liteke Misha bezalako izaki bat basamortu batean txertatuko bagenu? Idazleak badu horren erantzuna: “Programa eten egiten da”. ■

Betiko euskal platerak prestatzeko errezetak

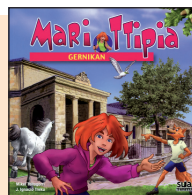
Ttarttalo argitaletxeak eta *Berria* egunkariak elkarlanean plazaratu dute *Betiko euskal sukaldaritza* liburua. José Castelloren errezetak biltzen ditu obra honek, eta, titulutik argi geratzen den moduan, urrun daude Castelloren proposamenak azken aldian gurean nagusitzen ari den sukaldaritza “berri”-tik. Modu tradizionalen prestatutako janaria berriz deskubritzeko gonbidapen paregabea dira liburuko orrialdeak. Castilok Euskal Herriko baserri asko bisitatu zituen, belaunaldiz belaunaldi gordetako errezetak ikasteko. Aitzindaria izan zen oinarritzko errezeta horiek biltzen eta gordetzen. Orain, mundu guztiaren esku jarri du jakintza hori, liburu honetan. ■

Betiko euskal sukaldaritza.
José Castillo.
Ttarttalo-Berria.
166 orrialde.
18,20 euro.

Mari Ttipiaren abenturak Gernikan

Sua edizioak eskutik eman dute argitara *Mari Ttipia Gernikan* liburua Mikel Tellagorri eta J. Ignacio Trekuk. Haurrentzat pentsaturiko ipuina da, eta Mariren abenturak kontatzen dituen sail bateko azken emaitza. Gernikan barrena ibiliko dira oraingoan Mari Ttipia eta haren lagunak. Gertatuko zaizkien pasadizoen bidez, irakurle txikienek Euskal Herriaz ikasteko parada ere izango dute: naturaz, etnografiaz, arteaz, kondaira zaharrez... Lehenago Holtzarteko zubia, Pasaiaiko itsasartea, Zugarramurdiko akelarrea, Zugaztietako meatzeak, Gaztelugatxe edota Mirandaolako burdinolan ibili zen Mari. Zer gertatuko ote zaio Bizkaiko herrian? ■

Mari Ttipia Gernikan.
M. Tellagorri / J.I. Treku.
Sua edizioak.
18 orrialde.
6,65 euro.